

Katedra filozofie a společenských věd

Posudek oponenta bakalářské práce

Autorka práce: Věra Machková

Název práce: Problematika interupce z etického pohledu

Obor studia: Filozofie a společenské vědy

Autor posudku: Mgr. Marie Hrdá, Ph.D.

Shrnutí a hodnocení obsahové stránky práce:

Autorka Věra Machková si vybrala téma aktuální, problematické a dalo by se říci i neřešitelné, neboť hodnotový soud zde vychází z předchozího, již nezdůvodnitelného přesvědčení. Snad právě to je důvod, proč autorka nechtěla k tématu přistoupit tradičním způsobem a postavit proti sobě pro a proti argumenty. Ani se nezavázala k nalezení jednoznačné odpovědi, byť už v úvodu ohlašuje, že argumenty proti se jí zdají silnější.

Autorka práci pojala jako poukazování na různé kontexty a okolnosti z obou vyhraněných pohledů a různých profesí, a kladení „otázek k zamyšlení“.

Je potřeba říci, že práci tohoto typu je možné uchopit vícero způsoby, věnovat se např. jen filosofickým argumentům typu, kdo je osoba, užívat heuristiku, či se pokusit o vyčerpávající přehled různých perspektiv (právní, filosofická, biomedicínská...). Z toho důvodu nelze autorce zcela vyčítat, že některé otázky či aspekty pomíjí. Přesto, i pro možnou další práci na tomto tématu, některé tyto záležitosti zmíním.

- Při zvažování, co dělá člověka osobou, i při řešení těchto obtížných etických otázek je zapotřebí vzít v úvahu tzv. marginální případy. Autorka je jen lehce zmiňuje. Spíše se snaží ukázat, že je možné na otázku, co dělá něco osobou, odpovědět různě. Podle mého názoru by ale měla více zdůraznit světonázorový základ těchto odpovědí, který není možné převést na společného jmenovatele žádnými faktickými či logickými argumenty.
- Autorka nerozlišuje etický moment jednotlivcovy rozhodnutí a činu a konsekvence společenské. Není totéž udělat něco neetického a povolit či zakázat, co za neetické obecně považujeme. Dále je tu aspekt rozlišení etický – morální. Mnohé ženy pravděpodobně k zákroku přistupují buď jako k něčemu, co jejich osobní morální kodex neporušuje, nebo porušuje, ale jsou tu jiné, silnější důvody (asi jako když si zapálený vegetarián dá za nějakých speciálních okolností maso).
- s. 39, odkaz 118 a 119 je zmatek v argumentaci. Autorka přechází z jedné strany na druhou, aniž by to bylo ihned patrné.

- Poukázala bych také na nezáměrné předjímání. K „trestnosti činu je v této větě kladen otazník, ačkoliv v první části je tak už samozřejmě označen: „Znásilnění je trestný čin, stejně pro mnohé jako interrupce. Má se na trestný čin odpovídat ještě horším trestným činem, nebo je interrupce zcela oprávněným postupem po tak tragické události?“ (s.33) Stačilo by pozměnit formulaci tak, aby čin předem nehodnotila, jen ukázala, že někteří tak interupci mohou klasifikovat.

Celkově konstatuji, že autorka prokázala i kus filosofické práce. Přesto by některé věci mohla více pojmut více filosoficky a polemicky. Např. když na s. 25 cituje Alcorna, že puls a mozkové vlnění jsou známkou života, a tudíž interrupce je přerušování lidského života, nabízí se námitka, že těmito známkami se vyznačují i živočichové, tudíž bychom museli znovu začít zdůvodňovat, proč to u jednoho tvora s pulsem je špatné a u druhého nikoliv. Rovněž nekomentuje velmi problematické srovnání plodu s parazitem.

Přinejmenším v některých částech se zdá, že převažuje argumentace proti, svědčí o tom i citovaná literatura. Autorka to ostatně uvádí už v úvodu. Je otázka, zda by práce měla jiný charakter, kdyby autorka čerpala více z „pro“ literatury, respektive, nakolik je její stanovisko emocionálně ovlivněné.

Zdá se mi, že přes dobrý přehled o problematice interrupce autorce trochu uniká otázka, jakou roli mají v etickém posuzování hrát emoce, zkušenosti a racionální argumenty. Jaký je např. význam existence určitých pocitů po potratu pro rozhodování o jeho etičnosti/neetičnosti? Podobně zakoušíme velmi negativní pocity, až pocity deprese, zoufalství,... při různých druzích onemocněních, hormonálních změnách.....

To všechno jsou připomínky spíše o směru úvah, kritiky a otázek, kterými bylo možné se ubírat. Bakalářská práce má nicméně dobrou úroveň a shrnuje základní problémy tohoto tématu.

Hodnocení formální stránky práce:

Z formálního hlediska jen drobné připomínky: Anotace se píše obecně (práce je zaměřena), ne v 1. osobě. Stránky se začínají číslovat teprve tam, kde začíná text. V úvodu není vhodné psát minulý čas (podařilo).

Otázky k diskuzi při obhajobě:

- a) Jakou váhu by měly mít emoce při etickém rozhodování o správnosti něčeho? Bylo by např. správné rozhodnout se vyhubit všechny jedovaté hady?
- b) I kdyby interrupce byla eticky špatná, je správné zakázat všechno, co považujeme eticky za špatné?

1. Výsledné hodnocení práce: Práci doporučuji – nedoporučuji k obhajobě.

2. Hodnocení práce známkou: C